GAZETA KRAKOWSKA

Nro 85.

z KRAKOWA dnia 25 PAŹDZIERNIKA 1829 ROKU w NIEDZIELE.

Z Warszawy d. 17 Października.

N. Pan raczył mianować postanowieniem z dnia siedemnastego Września r. b. W. Józefa Dulewskiego, Sekretarza Jeneralnego Dyrekcyi Stad królewskich, Kawalerem Orderu S. Stanisława klassy trzeciey.

Licytacyia duplikatów Biblioteki Załuskiey, odbędzie się w pierwszych dniach Grudnia, w iedney z sal Giełdy Kupieckiey w gmachu bankowym.

Z Petersburga d. 18 Września D. K.

Wczoray w południe 101 wystrzałów działowych z twierdzy Petro-Pawłowskiey ogłosiło mieszkańcom tuteyszey stolicy pomyślną wiadomość o zawarciu pokoiu z Portą Ottomańską.

— Dnia 20. —

Reskryptem z dnia 13 b. m. raczył N. Cesarz Jmć mianować Jenerała Majora Xięcia Łabanowa Rostowskiego 3, ze świty J. C. Mości, Kawalerem orderu S. Anny 1szey klassy.

Ruski Inwalid do doniesienia o zawartym pokoiu z Portą Ottomańską przydaie: — "Szybkość teraźnieyszey wyprawy, zwycięztwa po zwycięztwach, upadanie twierdz iedna po drugiey, Orły Rossyyskie na murach Adryanopola i Erzerum, i pokóy: wszystko to zdumiewa umysł, i odnawia w pamięci świetne wyprawy: Cezara, Suworowa i Napoleona.,,

— Dnia 25. —

N. Pan wnagrodę niezapomnianych trudów i znamienitych zasług, okazanych w teraźnieyszey szczęśliwie ukończoney woynie z Portą Ottomańską, Główno-kommenderuiącego 2gą armiią Jenerała Adjutanta, Jenerała Piechoty Hr. Dybicza-Zabałkańskiego, i Główno-kommenderuiącego oddzielnym Kaukazkiem korpusem, Jenerała Piechoty Hr: Paszkiewicza-Erywańskiego, mianował Jenerałami Feldmarszałkami.

Naczelnik głównego sztabu 2giey armii, Jenerał Adjutant, Jenerał Piechoty Hr: Toll 1, za odznaczaiące się zasługi, okazane w czasie teraźnieyszey woyny z Portą Ottomańską, mianowany Szefem 20go pułku strzelców.

Mianowani dowódcami Korpusów: pierwszego piechoty, Jenerał Adjutant, Jenerał Jazdy Hr: von der Pahlen 1; drugiego piechoty, Jenerał Jazdy Hr: von der Pahlen 2; trzeciego piechoty, Jenerał Porucznik Krasso-

wski; czwartego piechoty, Jenerał Porucznik Savoini; piątego Jenerał Piechoty Rot 1; czwartego rezerwowego iazdy, Jenerał Porucznik Rüdiger 1.

Mianowani Jenerałami Porucznikami, z zostawieniem przy dawnieyszych obowiązkach, Jenerałowie Majorowie: Naczelnik artylleryi 5go korpusu piechoty Ckowen 1; Jenerał Adjutant J. C. Mości, Naczenik inżenierów korpusu gwardyi Sazonow 1; Vice-Dyrektor departamentu artylleryi w Ministerstwie woyny Szulman 1; Naczelnik sztabu J. C. Mości W. Xięcia Michała Zasiadko 2; Naczelnik 3ciey dywizyi ułanów Stalinin 1; z Sztabu głównego Chatów 1; Naczelnik 25tey dywizyi piechoty Reibnic 1; Naczelnik 4tey dywizyi piechoty Sztechman 1; Naczelnik sztabu 3go rezerwowego korpusu iazdy Ekelin; Naczelnik sztabu oddzielnego Litewskiego korpusu Weliaminow 2; zostaiący przy J. C. M. Cesarzewiczu Diaków 1; Dyżurny Jenerał głównego sztabu J. C. Mości Cesarzewicza Krywców 1; dowodzący dywizyią ułanów Bugskich Reitern; Naczelnik 14tey dywizyi piechoty Baren Rozen 4; Naczelnik 11stey dywizyi pieszey Kuzmin 1; Naczelnik 2giey dywizyi ułanów Baron Rozen 6; Jenerał Adjutant J. C. Mości, dowódca 3ciey brygady gwardyi pieszey Martiuow 1; Jenerał Adjutant J. C. Mości, Naczelnik sztabu woiennych osad Kleinmichel.

Za odznaczenie się w woynie przeciw Turkem, postępuią na Jenerałów Majorów Pułkownicy: dowódca pułku Petersburgskiego ułanów Chomutów 1, z naznaczeniem zostawania przy Naczelniku 4tey dywizyi ułanów; dowódca pułku Smoleńskiego ułanów Smitten, z naznaczeniem zostawania przy Naczelniku 4tey dywizyi huzarów.

N. Pan mianował Kawalerami orderu S. Andrzeja: Vice-Kanclerza Państwa Hr: Nesselrode, i Jenerała Adjutanta, Jenerała Piechoty Hr: Woroncowa.

Minister Skarbu, Jenerał Piechoty Kankrin, mianowany został Hrabią.

Pułk czwarty Bugskich ułanów, za okazane męztwo w woynie przeciw Turkom, otrzymał sztandary z napisem: Za odznaczenie się przy poddaniu miasta Enos.

Podporucznik inżenierów woyska Polskiego Szymoński, mianowany Kawalerem orderu S. Anny 4tey klassy, z napisem: Za waleczność.

Z Berlina d. 10 *Września.*

Nadeszły tu nowe wiadomości o wyprawie Barona Alexandra Humboldt i Professora Rose. Ci uczeni znaleźli się w potrzebie rozciągnienia swey podróży aż do granicy Chińskiey. Na stepach Kirgizkich po tamtey stronie Uralu zastali zarazę, która naprzód sprzątnęła bydło, a potem przeniosła się do ludzi. Podróżni utworzyli z samych siebie ruchomy zakład kwarantanny, i tylko niektóre osoby wyznaczone były do komunikowania się z Kirgizami. Tym sposobem uniknęli szczęśliwie niebezpieczeństwa, lubo późniey dostrzegli, iż ze strony służących, środki ostrożności nie były ściśle zachowywane. Przybywszy do granicy Chińskiey, odwiedzili straż graniczną, którey dowodził Chiński officer Schim-fu. Officer ten niedawno przybył z Pekinu, odbywszy swoię daleką drogę na koniu w 4ch miesiącach; przyiął on uczonych Niemców bardzo uprzeymie, i zdawał się bydź człowiekiem maiącym nieiakie ukształcenie. Podczas wzaiemnych odwiedzin, które dowódca oddał Baronowi w iego namiocie, rozłożono dla niego kobierzec, częstowano go, a Baron darował mu kawałek granatowego cienkiego sukna, co Pan Schim-fu przyiął bardzo chę-

tnie i wywzaiemniaiąc się, przysłał w darze 4 Chińskie xiążki, które naturalnie były także dla podróżnych bardzo przyiemnem nabyciem. Chińskich żołnierzy, którzy towarzyszyli swemu officerowi przy odwiedzinach udarowane w braku innych przedmiotów, kawałkami białego cukru, z czego oni z zadziwieniem wyprawy, dziecinną radość okazywali. Od tey straży graniczney, do którey towarzyszyło wyprawie wielu Rossyyskich urzędników z znacznym orszakiem, uczeni w naylepszym stanie zdrowia będący, rozpoczęli podróż z powrotem.

Z Paryża d. 9 Października.

Dnia 5go o godzinie 6 z rana wyiechał Król w towarzystwie Delfina i Delfinowey do Compiegne. W godzinę późniey Xiążę Bordeaux udał się do Fontaineblau, a Xiężna siostra iego poiechała do Auteil do Xżney Leon. Dnia 10 b. m. powróci Dwór do St. Cloud.

Król wydał rozkaz, aby reszta woyska Francuzkiego powróciła z Morei do Francyi.

Xiążę Laval Montmorency, mianowany naszym Posłem przy Dworze Londyńskim, przybył tu z Wiednia i udał się za Królem do Compiegne.

Rząd odebrał urzędowe doniesienia, że Baron Freycinet, Gubernator Martyniki, przywrócił tam porządek sądowy, iaki rozporządzeniem Królewskiem z dnia 5 Października 1828 nakazany został.

Mówią o wyyściu z Ministeryum PP. Bourmont, Montbel, Courvoisier i Labourdonaye, a wniyściu PP. d'Ambrugeac, Hyde de Neuville i Debelleyme. Xiążę Polignac będzie Prezesem Rady, a Ministrowstwa spraw zagranicznych i sprawiedliwości obeymą inni mężowie. Jeżeli to prawda, tedy zgadnąć niemożna iaki był cel zmienienia całego Ministeryum.

Xiężna Berry opuści dnia 12 b. m. Paryż, dla ziechania się razem z Wysokim Oycem swoim, Królem Neapolitańskim, w Grenoblu. Na przeiazd tego Monarchy zamówionych iest na każdey stacyi 305 podwodów, 100 koni i 50 postylionów. Koszta na to wynosić będą 1 mill. 143,750 Fr., które iak sądzą będą z listy cywilney zastąpione. Słychać, iż rzeczony Monarcha za powrotem z Madrytu zabawi dwa miesiące w pałacu Elisée Bourbon w Paryżu, i dopiero dnia 4go Lutego uda się napowrót do państw swoich.

Do Tulonu posłany został rozkaz, aby co 4 lub 5 dni iaden okręt odpłynął do Lewantu, i na ten cel trzymanych iest kilkanaście brygów w gotowości do odpłynienia.

Bracia Rothschild podpisali na wybudowanie spaloney w Lionie synagogi 500 Fr.

Powrócił tu Xiążę Chartres po zwiniętym obozie cwiczeń pod Luneville.

Wedle rozporządzenia Królewskiego z dnia 23 z. m. odciąganem będzie od Nowego Roku od pensyi Prefektów po 10 od sta.

Dzieła P. Bignon, którego Napoleon w swoim testamencie wezwał do napisania historyi dyplomatyki Francuzkiey od r. 1792 do 1815, wyydzie z druku na początku Grudnia pierwszy oddział.

Hr. de la Ferronays mianowany iest na mieyscu Vicehrabi Chateaubriand Posłem przy Stolicy S.

Galiota Fauvette, która dnia 14 Września, w dniu podpisania pokoiu między Rossyią i Portą, z Stambułu odpłynęła, przybyła dnia 3 b. m. do Tulonu, i przywiezioną przez nią wiadomość o zawartym pokoiu przysłano tu telegrafem.

Kawaler Barbosa przeiechał w podróży swey z Rio-Janeiro do Minchen przez Paryż.

Lord Cochrane przybył do Lawru.

W Departamencie Meurty znaczna liczba obywateli połączyła się w związek, dla wspierania się nawzaiem, ieśl by Ministrowie konstytucyią zgwałcić usiłowali.

Kommissarz policyi przy assystencyi 30 ludzi zabrał wczoray z iedney z tuteyszych xięgarni 12 exemplarzy pisma, które pod tytułem "Rozciecz,, opisuie śmierść teraźnieyszego Ministeryum.

Popiersie Napoleona z konkursuwey massy Jenerała Montholon sprzedane zostało za 1000 Fr. Obraz, wystawiaiący Napoleona w bitwie pod Austerlitz, który od półtora roku spokoynie wisiał nad drzwiami iednego z sprzedaiących tu dzieła kunsztu, został w tych dniach przez Prokuratora Królewskiego zabrany.

List z Laval pod dniem 6 Października zawiera co następnie: Znayduiący się tu od upół roku Portugalscy emigranci, odebrali urzędowe doniesienie, że będą poiedynczo rozłożonemi i przepisy ich drogi będą do 13 b. m. wygotowane. Rząd nie chce, aby w iednem mieyscu znaydowało się więcey nad 6 officerów lub 12 żołnierzy. Przy tey okazyi przypominamy sobie, że emigranci Francuzcy w Portugalii na początku rewolucyi wcale inaczey traktowanemi byli: Xięża umieszczonemi byli po klasztorach, a officerowie w woysku. Jenerał Saldanha przybywszy przeszłey zimy do Francyi, otrzymał od Ministrów wyraźne zapewnienie, że iego żołnierze zostawać będą razem w iednem mieyscu. Wielu woyskowych obawiaiąc się, aby ich Don Miguelowi nie wydano, żądaią paszportów do Niderlandów.

Wczoray przed południem nowo urządzony wóz na 60 osób puścił się pierwszy raz w drogę do Orleanu. Zapełniony był podróżnemi i 6 końmi zaprzężony. Znayduią się na nim siedzenia po 5, 4, i 2 Sous za milę Francuzką.

W Bajonie wychodzi teraz dwa razy w tygodniu nowa w duchu konstytucyinym pisana Gazeta pod tytułem: "Karyer Bajoński i Półwyspu.,,

Z Rzymu d. 1 Października

Na odbytym dnia 28 Września Konsystorzu mianował Oyciec S. 10 Biskupów (iednego in partibus) pomiędzy któremi znayduie się także X. Burg na biskupstwo Moguncyi.

Onegday powrócił tu z Neapolu Poseł Hiszpański Kawaler Gomez Labrador.

Wczoray popołudniu przyiechał tu J. K. Wysokość Xżę Salerno z orszakiem w 7 powozach i wysiadł do gościnni Zerni. Jak mówią udać się ma do Wiednia.

Jutro oczekiwanemi tu są NN. Królestwo Jchmość z przyszłą Królową Hiszpańską. NN. Państwo wysiądą do pałacu Luką przy placu Weneckim, nie do Neapolitańskiego Farnese. J. K. M. odbędzie, iednak oczem dawniey wątpiono, podróż do Madrytu. Na obecność tak Wysokich Gości przygotowywanemi tu są rozmaite uroczystości, jako to wyścigi, oświecenie kopuły i Girandola. Oyciec S. nie wyiechał, iak dawniey miał zamysł, na wieś do Castel Gandolfo.

Z dawniey uwięzionych tu Karbonarów skazano dwóch na śmierć, a kilkunastu na galerowe roboty; iednak wyrok nie iest ieszcze zatwierdzony.

Popełniona w Bononii na nieszczęśliwey kobiecie zbrodnia wzbudza tu wstręt powszechny. Dzięki iednak dzielney czynności Kardynała Legata Bernetti siedmiu tey sprawców, którzy w początku uszli śledztwa, znayduią się iuż w ręku sprawiedliwości.

Podług listu z Neapolu pod dniem 19 Września Galotti będzie na każdy przypadek ułaskawiony i na wygnanie tylko z kraiu skazany.

Z Lizbony d. 23 Września.

Niedawno przybyły tu pisma z Wiednia, które posłaniec oddał samemu Don Miguelowi w pałacu Queluz.

Miasto nasze wystawia widok miasta oblężonego. Woyska stoią zawsze przed koszarami, straż policyyna iest podwoiona, a ochotnicy Xcia Cadawal znayduią się dzień i noc na strażach. Po godzinie 9 niewolno nikomu wyyść z domu.

Mówią, że stoiące w Porto 4 liniiowe pułki udały sie w większey części do Traz-os-Montes i zamieniły w zbroyne kupy.

Z Londynu d. 6 Października.

Choroba w oku Króla uznaną została za kataraktę, ale Okuliści Alexander i Phipps nie chcą wszelako przystąpić do operacyi.

Posłowie wielkich Dworów miewaią ciągle narady z Xciem Wellington i Hr. Aberdeen. Wczoray miał P. Rotschild czynność w wydziale spraw zagranicznych.

Dnia 3 odebrał rząd wiadomość o zawartym w Adryanopolu pokoiu.

Listy prywatne z Stambułu wątpią, aby Sułtan był w stanie zapłacić koszta woyny. Urzędnicy Dworu iego posłać musieli do Mennicy złote i srebrne swoie naczynia dla zastąpienia naynagleyszych potrzeb.

We dwa dni po zwycięztwie Villaflor na Terceirze, przybyła tam z Anglii łódź z 20,000 funtów szterlingów w gotowiznie dla woyska. Osiedli w Anglii kupcy Portugalscy podięli się wspierać przedsięwzięcia Terceiry.

P. Burdett umieścił w Gazecie Times wezwanie o wsparcie przybyłych w naywiększey nędzy z Portugalii wychodniów Hiszpańskich i sam na zaczęcie składki przysłał 100 Fs.

Dnia 3 b. m. piękny 600beczkowy okręt popłynął z podróżnemi i wszelkiemi do osiedlenia potrzebami na rzekę Łabędzią. Dniem pierwey popłynął tamże inny statek, zgoła popłynęło tam iuż na tenże cel 20 statków.

Listy z miast handlowych donoszą o znacznem polepszeniu się tam czynności.

Z wybuchłych w tych dniach bankructw dwa tylko są znaczne; ieden na 250,000, a drugi na 70,000 Fs. Pierwszy zapłacić może 35 do 40 za sto, a drugi tylko 20. Oba domy handlowały cukrem.

Przy wybuchłym tu w zeszłym tygodniu o godzinie 6 z rana pożarze, spaliła się 7letnia dziewczéna. W nocy na 2gi w Stevenagar 10 gmachów stało się pastwą płomieni.

Dnia 3 b. m. o godzinie 7 w wieczór widziana była na północ od Edinburga biała ognista kula.

Jeden z okrętów Angielskich spotkało w Madras przy odpłynieniu nieszczęście. Baryłka, w którey znaydowało się 10,000 rupiy wpadła przy lądowaniu w morze, i mimo wszelkiey pracy niemożna iey było znaleść.

W Wirginii choduią z wielką troskliwością iedwabniki. W pobliskości Petersburga niejaki P. Hannon posiada do 100,000 tych robaków, które zwyczaynemi morwowemi liściami żywi.

Przybyły dnia 8 Września do Baltimore Kapitan okrętowy Crothers powiada, że 27 Sierpnia opuścił Hawannę, gdzie dnia poprzedzaiącego przybyły przewozowe okręty, które do Mexyku wylądowały woyska Hiszpańskie. Kapitani tych okrętów iednozgo-

dnie głoszą, że 3300 Hiszpańskich żołnierzy wysadziły częścią do Termopiko, częścią o 6 mil poniżey miasta, że 400 Mexykańskiey jazdy przyłączyło się do nich, i że każdy jeździec otrzymał od Wodza Hiszpańskiego po Dublonie, oprócz należącego mu się od Mexykańskiego rządu zaległego żołdu. Też okręty naięte na nowo zostały do zawiezienia nowych woysk do Mexyku. Z Omoa przybył okręt z zakonnikami, którzy znaydowali się w ostatniey nędzy. Szoner Houd z Baltimore naięty został przez władze Hiszpańskie do zawiezienia do Tempiko przybyłych na okręcie Bingham do Nowego Orleanu żołnierzy Hiszpańskich.

W Buenes-Ayres spodziewano się, że wybor Prezydenta tey Rzeczypospolitey padnie na znanego Jenerała Alvear.

Naylepsze gatunki nowey pszenicy płacono wczoray od 2 do 3 szylingów kwarter taniey niż dawniey. Jęczmienia spadła także cena o 3 szyl. nowy owies płacony był o 2, a stary o 1 szyl. taniey. Żyta kwarter płacono 34 do 38, słodu 54 do 64, białego grochu 32 do 34 szylingów. W przeszłym tygodniu wprowadzeno z zagranicy: 11,235 kwarterów pszenicy, 880 jęczmienia, 12,733 owsa, 60 bobu i 255 kwarterów grochu.

— Dnia 10 —

N. Król Jmć. chce ieszcze dnia 12 b. m. odbydź w Windsor radę. W tych dniach odbyły się dwie gabinetowe rady w wydziale spraw zagranicznych. Wczoray rano przybył tu Kapitan A' Court z pismem z Petersburga pod dniem 23 Września do wydziału spraw zagranicznych, ale nie przywiózł ieszcze żadney wiadomości o zawartym pokoiu. Wczoray posłano pisma do P. Gordon (w Stambule), Lorda Stuart de Rothsay w Paryżu), P. Fryderyka Adam (w Korfu) i P. Malcolm (na morzu Srodziemnem.)

Odjazd Xcia Klarencyi z Dieppy był na wczoray oznaczony.

Fregata Austryiacka Medea przybyła z Dowódcą Austryiackiey eskadry Baronem Bandiera do Algesiras, gdzie znaydowały się także bryg i szoner.

Przychód upływaiącego dziś w wieczór kwartału przyniósł o 245,000 Fs. więcey niżeli takiż kwartał roku upłynionego. Cła czynią teraz naywiększy dochód.

Handel nasz ulepsza się ciągle, chociaż nie okazuią się widoki wielkiego zysku przy spadłey cenie rękodzieł. Pewnemi iednak iesteśmy, iż z każdym artykułem utrzymamy konkurencyią zagranicą.

Gazeta *Times* zapewnia, iż wełna Angielska przenoszoną teraz iest na targach naszych nad Niemiecką.

W Irlandyi panuie spokoyność, a przynaymniey ustały zupełnie kupienia się ludu w hrabstwie Limeryk.

Xżę Buchinham odstąpił dzierżawcom swoim na kończące się dnia 20 Października półrocze 5 od sta, a inny dziedzic wielkich dóbr, P. Knigiht, odstąpił swoiem 10 od sta.

Dla panuiących ciągle potężnych wiatrów niema żadnych doniesień z stałego lądu.

Listy z wyspy S. Michała donoszą pod dniem 9 Września, że lubo Terceire nie iest teraz blokowaną, liniiowy okręt Jan VI ma tam iednak wkrótce przybydź.

Podług Gazety *Morning-Herald* rozchodzi się wieść, że pewny Irlandski mowca (zapewne O'Connel) na następnych posiedzeniach Parlamentu wniesie, ażeby wielcy Katoliccy Prałaci używali takich praw i prerogatyw iak wielcy Prałaci Protestanckiego Kościoła; ostatnim iednak zastrzeżone bydź ma pierszeństwo.

Przy Carlisle odkryto w przeszłym tygodniu Rzymski grobowiec z napisem, w którym znaleziono kapitel słupca Koryntskiego 6 urnów Rzymskich, wazon łzowy i pierścienie.

Wyspa Bermuda stać się ma ważnym środkowym punktem dla stanowiska Angielskich okrętów w wodach Amerykańskich. Przeszło 800 ludzi pracuie nad warownią, która osadzoną będzie 500 działami. Utworzony tam także będzie skład i arsenał morski.

Naynowsze doniesienia z Nowegojorku pod dniem 10 Września twierdzą, iż Tempiko znayduie się w mocy Hiszpanów; lecz słaba tameczna osada broniła się walecznie. Jenerał Santa Anna znaydować się ma w drodze z 10,000 ludzi przeciw Tempiko, a 18,000 zostaie do rozporządzenia Prezydenta Guerrero, trudno więc, aby się wyprawa Hiszpańska utrzymać mogła. Doniesienia zaś prosto z stolicy Mexyku z dnia 8 Sierpnia nadeszłe, opiewaią, iż od 3ch dni wiedziano tam o wylądowaniu Hiszpanów. Wszyscy ubiegali się w patryotyzmie i składali dobrowolne ofiary w pieniądzach. Kongres uchwalić miał przebaczenie dla Jenerała Bravo i iego wspólników, ale odrzucił wygnanie Północno-Amerykańskiego Posła Poinset.

Z Nowegojorku piszą pod dniem 18 Września: Wylądowanie Hiszpanów i opanowanie Tempiko potwierdza się zupełnie. Jenerał Santa Anna otrzymał nieograniczone dowództwo. Zaszło iuż kilka mało znaczących utarczek. Dnia 5 Sierpnia zabili Mexykanie 50 Hiszpanów. Dnia 12 opuścił Santa Anna swóy obóz w Turpan, dokąd przybył z 1200 weteranów z Vera-Cruz, a 500 dragonów posłał przodem. Większa część wylądowanych Hiszpanów składa się z Murzynów i Mulatów. Niektórzy poymani Hiszpanie zeznali, iż maią 500 chorych. Naród Mexykański zdaie się chcieć w massie powstać, a zatem Hiszpanie nie znaydą stronników, owszem okazuie się pomiędzy niemi zbiegowstwo. Kommodor Porter miał zostać w Mexyku uwięziony. — Kondukta przybyła niespodziewanie d. 8 Sierpnia do Vera-Cruz z 169,000 dolarów w piastrach, a 19,000 dolarów w sztabach srebra.

Jeden z Dzienników północno-Amerykańskich umieścił co następuie: — "Wyspa Kuba iest ostatnim szczątkiem niezmiernego państwa, które niegdyś uznawało nad sobą panowanie Hiszpanii. Bezsilna polityka macierzystego kraiu, pozbawiła ią iuż dawno bogatych krain, które w południowey Ameryce posiada, i może tylko okoliczność, że Kuba iest wyspą, sprawuie, iż ieszcze do Hiszpanii należy. Widoczna, iż polityką iest Mexyku i narodów południowo-Amerykańskich oderwać tę wyspę od dawnieyszey swoiey matki oyczyzny, gdyż ta z iedney strony służy iey za stanowisko, z którago może uważać stan swoich dawnieyszych osad, z drugiey zaś za skład zapasów, będący w stanie dostarczyć wszystkiego, coby mogło weprzeć plany przeciwko tymże osadom. Jeżeli kiedy przyydzie dzień, iż Mexyk i południowa Ameryka doyrzeią do tego, iż zwrócą swoią uwagę od wewnętrznych rozterków do umocnienia i nadania trwałości swym instytucyiom, niemniey do zabezpieczenia się od zewnętrznego napadu, tedy bez wątpienia pierwszem ich dążeniem w tey mierze będzie, iżby na wyspie Kuba zaprowadzony był rząd inny."

Od granic Tureckich d. 3 Października.

Wiadomość o zawartym pokoiu zrządziła wielką radość w obu Xięztwach Multan i Wołoszczyzny: mieszkańcy uciskanych bardzo od Porty tych prowincyy wiedzą iuż, że ich lepsza przyszłość czeka, i urządzaią uroczystości dla wynurzenia swey wdzięczności

Wspaniałomyślnemu Monarsze, który umiał ich udręczenia ocenić. Jakkolwiek te Xięztwa wiele w ostatnich czasach ucierpiały, potrafią się iednak przy dobrze urządzoney administracyi prędko skrzepić, zwłaszcza, iż prawie wszystkie Tureckie prowincyie przechodzą w urodzayności i ieograficzne ich położenie sprzyia handlowi, który już przez dostarczenie potrzeb woysku Rossyyskiemu znacznie się podniósł. Cieszą się niemniey Serwilanie z zawartego pokoiu, gdyż odtąd zaczną używać swobód, które im traktat Akiermański zapewnił, a których dotąd Porta im zaprzeczała. Hrabia Dybicz doniósł listownie Xięciu Miłosch o podpisanym pokoiu i o zapewnionych dla Serwii swobodach, z dołożeniem, aby uwiadomił o tem swoich współziomków. Basza Belgradzki będzie, iak mówią, wkrótce na wyższy urząd do Stambułu powołany. Rozchodzi się także wieść że Sułtan udać się chce do Adryanopola iak tylko woysko Rossyyskie z tego miasta ustąpi. Zdaie się, że chce kazać sądzić tych wszystkich, którzy w ostatnich czasach ściągnęli na siebie winę słabości i wielkie przedsięwziąść reformy. Obawiać się zatem należy, iż po odciągnieniu woyska Rossyyskiego nastąpi wielki krwi rozlew w tych prowincyiach, które podług mniemania Sułtana, nie dosyć opierały się nieprzyiacielowi. Mówią, iż Wielki Wezyr Izzet Mehemed Basza, który iako Kapudan Basza bronił walecznie Warny, ale potem wpadł w niełaskę, będzie na ten urząd przywrócony.

Kuryer Smyrneński zawiera następuiące wiadomości z Kandyi pod dniem 5 Sierpnia: — „Po kilkotygodniowey przerwie działań woiennych, Grecy z Sfakia i gór Scitia, zebrali nagle w pierwszych dniach Lipca 2000 ludzi, i uderzyli na wsie Arcanes, Elidi, Aseus i na tak zwany Mały zamek na pochyłości góry w stronie południowo-wschodniey, zrabowali mieszkania Tureckie, 10 Muzułmanów zabili, a wielu ranili. Otrzymawszy Turcy w mieście wiadomość o tem, zgromadzili się w znaczney liczbie i chcieli się pomścić. Seraskier Suleiman Basza widział się zniewolonym pozwolić, aby blisko 3000 ludzi poszło do tych wsi dla wyrugowania Greków. Ci oddalili się za zbliżeniem korpusu Tureckiego, i byli ścigani, przy czem kilku ludzi utracili. Wiedząc Turcy, iż Grecy w Arcanes pomagali do zabiiania 10 Muzułmanów, zadali śmierć takieyże liczbie Greków, zrabowali kilka domów, a potem wrócili do miasta. Seraskier, obawiaiąc się smutnych skutków wzburzenia umysłów ludu, dał wszystkim mieszkaiącym Grekom przytułek w swoim pałacu. Grecy dopóty zostawali pod opieką iego, póki się umysły nie uspokoiły, a potem bez zaczepki wrócili do swych mieszkań. Jeden tylko Grek został zabity. Wyszło ztąd 400 Turków do Retimo dla wzmocnienia tameczney załogi.“ — Pod dniem 20 Sierpnia: — „Polityczny stan wyspy mało się odmienił. Niekiedy ponawiaią się iednakowe wypadki; oba stronnictwa zabieraią sobie nawzaiem bydło, i strzelaią do siebie, lecz rzadko trafiaią. Rada Grecka przeniosła się z Vafe do obwodu Milopotamos. Handel, zwłaszcza oliwą, ucierpiał bardzo przez ciągłe rozruchy. W roku 1826 wypłynęło z Kanei i Retimo 46 okrętów Europeyskich z oliwą, a w tym roku mimo obfitego zbioru, wypłynęło tylko 27 okrętów, które miały ledwo połowę dawnieyszego ładunku. Gabarra Francuska Lionna i okręt liniowy Wrocław, przybyły na początku bieżącego miesiąca do Suda, i dowódcy ich rozmówiwszy się z Konsulem Francuzkim, popłynęli do przeznaczonego mieysca. Galiota Austryacka Fenice zastępuie galiotę Sophia w krążeniu po morzu.“

DODATEK
DO N.ro 85.
GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA DNIA 25 PAŹDZIERNIKA 1829 ROKU w NIEDZIELĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na 0° Reaumira.

Dzień	godzina	Barometr z reduk: na 0° r.	Therm: czyli stopnie zimna i ciepła	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
Paź:		cali lin:	stopnie	stop:			
	god. 7	27 10, 978	+ 1. 3	98	Wschodni słaby	Pochmurno	
	27	,, 11, 172	+ 4. 4	81	,, mocny	Pogoda z chmur:	
20.	3	,, 10, 957	+ 4. 3	81	,, średni	Pogoda	
	9	,, 10, 753	— 1. 3	87	,, słaby	,, ,,	
	7	27 10, 032	— 2. 8	98	Wschodni słaby	Pogoda	
21.	12	,, 9, 097	+ 4. 9	87	,, ,,	,, ,,	
	3	,, 9, 115	+ 6. 8	80	Połud: Ws. słaby	,, ,,	
	9	,, 8, 964	+ 0. 6	98	,, ,,	,, ,,	
	7	26 8, 276	— 2. 7	99	żaden	Pogoda	Mgła
22.	12	27 7, 781	+ 5. 0	85	Wschodni słaby	,, ,,	
	3	,, 7, 213	+ 6. 8	81	Połud: Ws. słaby	,, ,,	
	9	,, 6, 905	— 0. 0	87	Wschodni słaby	,, ,,	
	7	27 6, 892	— 2. 2	98	Wschodni słaby	Pogoda	
23.	12	,, 6, 972	+ 3. 0	87	Połud: Ws. średni	,, ,,	
	3	,, 6, 881	+ 5. 5	81	Wschodni średni	,, ,,	
	9	,, 7, 292	+ 1. 0	98	,, ,,	,, ,,	

J. K. *Steczkowski*, A. O. A.

— *Z Krakowa.* —

Professor Fizyki w Uniwersytecie Jagiellońskim, Dr Fil: Roman Markiewicz, odebrał Dyplom na członka Towarzystwa Berlińskiego Przyiacioł Badaczów Natury.

Z Odessy d. 18 Września. D. K.

(Z Dziennika Odeskiego).

Jener. ł Gubernator Nowey Rossyi i Bessarabii zawiadomia kupców, że z rozkazu J. C. Mości, wywóz wszelkich towarów zakazanych podczas woyny z Turcyią iest na nowo pozwolony we wszystkich portach morza Czarnego i Azowskiego.

Nakoniec zupełne bezpieczeństwo i powszechna radość nastąpiły po obawie, którey ofiarą byliśmy przeszło miesiąc. Tak w mieście iak w okolicy, nie okazuią się naymnieysze znaki zarazy. Zdaie się, że

nawet ostatnie iey ślady zupełnie zniknęły. Z tego powodu władze mieyscowe zmieniły przepisy tyczące się utrzymania zdrowia, i dozwoliły otworzyć 16 Września kawiarnie i domy zaiezdne. Publiczne zabawy na chwilę są ieszcze wstrzymane, lecz mamy nadzieię, iż w krótce rozpoczną się widowiska na teatrze.

Jeżeli w przyszłym tygodniu stan zdrowia będzie równie pomyślny, tedy statek parowy Odessa odpłynie do Krymu dnia 22 Września.

Pokóy zawarty w Adryanopolu, tudzież okoliczności, które go poprzedziły i iemu towarzyszyły, są ostatnią, a razem naylepszą odpowiedzią na rozprawy dzienników zagranicznych, któreśmy iuż kilkokrotnie zbiiali, i które póyda w niepamięć iak zasługuią.

Nie masz jeszcze sześciu tygodni, iak ci głęboccy politycy powątpiewali o pomyślnym skutku naszey woyny. Przeyście Bałkanów zdziwiło ich; iednakże woyska nasze miały doznać nieprzełamanego oporu od mieszkańców Rumelii, wspartey przez przyrodzone przeszkody mieysca, przez środki obronny znayduiące się w Adryanopolu, i przez bohaterski umysł Sułtana. W Azyi, Jenerał Paszkiewicz (mówili oni) odbył, prawda, piękną woynę, lecz to było raczey lekkiem porażeniem, aniżeli ciosem zgubnym dla Porty Ottomańskiey, i niemógł się ku Erzerum posunąć. Z drugiey strony pomor w Odessie pętał poruszenia woysk Hrabiego Diebitsch, gdyż go pozbawił żywności, którey mu iedynie to miasto dostarczało, i którey zkądinąd otrzymać nie mógł. Ta nieszczęśliwa okoliczność miała go cofnąć, a nawet zdać w ręce Turków, ieżeliby chciał uniknąć głodu.

Gdy ci Panowie tak pisali, nasze waleczne woyska postępowały: Erzerum stolica Turcyi Azyiatyckiey, była w naszych rękach, a woyska, które ią miały obronić, ieńcami bez potyczki. W Europie szło ieszcze spieszniey; podczas naywiększych ich tryumfów, Adryanopol stolica Państwa Ottomańskiego, przyymowała nas iako swoich sprzymierzyńców, a nie iako nieprzyiacioł; woyska zaś rzucały broń, aby się rozeyść po wsiach do swoich rolniczych zatrudnień, w ktorychby im się lepiey mogło powieść, aniżeli w woynie; co się tyczy żywności dostarczaney z Odessy, ta nieustannie wychodziła tak z naszego portu, iak i z innych. Statki z naszego miasta bez przerwy, zbytecznie prawie dowoziły potrzeb w każdem poruszeniu woyska, i nieiako uprzedzały iego żądania i zamiary, dostarczaiąc mu wszystkiego w miarę pochodu do każdego portu, który umieli zawsze opanować nasi waleczni marynarze.

Wreszcie, nasze chorągwie powiewały prawie na murach Konstantynopola, gdzie na błagania nieprzyiaciela odebrały rozkaz, do wstrzymania pochodu. Sułtan zdał się na łaskę Cesarza, i w przeciągu 10 dni strawionych na umowie, pokóy położył koniec naszym trudom i naszemu powodzeniu. Nie zapomni Europa, że Porta swoie istnienie winna tylko będzie umiarkowaniu naszego wspaniałomyślnego Monarchy. Po czterech dniach pochodu woyska naszego (bo któżby o bitwie mógł myśleć), byłoby można powiedzieć: Państwo Ottomańskie przestało istnieć.

Mamy urzędowe zapewnienie od naczelnego wodza, i popiera ie dostateczne oświadczenie z dnia 14 Kwietnia 1828, iż nie należy wątpić, że te były naypierwsze warunki pokoiu z Portą: Morze Czarne we względzie handlowym nie będzie iuż poddane swawoli Tureckiey, iak gdyby obecnie

był wiek siedmnasty. Rossya południowa nie będzie miała żadney przeszkody w wywożeniu rozmaitych płodów swey bogatey i rozległey ziemi. Jey liczne porty nad morzem Azowskim i Czarnem, odrodzą się niejako stosownie do rozmaitości ich położenia, przez te szczęśliwe zmiany, z których sława naszemu należy się woysku. Don, Wołga i Dniepr z większem zaufaniem poprowadzą owoce i wyroby kraiów nayodleglejszych państwa. Porty przy Rostowie, Taganrogu, Mariapolu, Nogaysku, równie iak przy Kerczu, Teodozyi, Kozłowie, Odessie, Chersonie, Ismaile, będą na nowo zapełnione, na nowo powstaną.

Wzrost iak się spodziewamy nowego handlu, wkłada na nas obowiązek użycia wszelkich środków, które mieć będziemy, które nam władze podać raczą, aby nasz Dziennik uczynić przydatnym dla handlu. Jużeśmy przedsięwzięli w tym względzie niektóre kroki i uiściemy się w przyrzeczeniu, skoro tylko okoliczności dozwolą.

Z Madrytu d. 28 Września

Dwór nie powróci zapewne z Eskurial aż w Listopadzie.

Do Bilbau przybyło z Angli 10 nader pięknych koni, które przeznaczona są na wiazd przyszły Krolowey.

Potomek niegdy Cesarza Mexykańskiego i ieden z Kamerdynerów Królewskich skazanemi zostali na kilkunastoletnie galerowe roboty, ponieważ użyli na swoią potrzebę przeznaczonych na budowę teatru pieniędzy.

Mówią tu o oddaleniu Ministra woiennego Zambrano. Kilkunastu urzędników, którzy sprzedawali urzędy, pod sąd iest oddanych.

Fregata Dianna z brygiem Jason odpłynęły dnia 20 z woyskiem z Kadyxu do Hawanny.

Mówią, iż gabinet nasz protestował się przeciw umowie, mocą którey Ziednoczone Stany północney Ameryki pożyczyły pewną summę Mexykowi, i wzięły w zastaw prowincyie Texas, Kaliforuią i część ziemi na północy od Nowey Nawarry.

Przybył tu Anglik Pott, który czuwać ma nad wypłatą wynagrodzeń poddanych Angielskich, stosownie do zawartego przez Hr. Ofalia w Londynie układu.

Panuie tu teraz i w prowincyiach nayzupełnieysza spokoyność.

Z Bruxelli d. 11 Października.

Dnia 7 b. m. z południa przybył Król do Hagi. Xiążę Oranii wyiechał ztąd także wczoray po południu, a Xiążę Fryderyk uda się tamże iutro z swoią Małżonką.

Ministrowie nasi przybyli iuż do Hagi, zkąd Minister skarbowy udał się do Amsterdamu.

Pisma nasze i nawet Hollenderskie żalą się ciągle na niesłuszne przenoszenie Hollendrów nad Belgianów, gdyż na urzędach wyższych stopniach officerskich widzieć się tylko daią Hollendrzy.

Zapewniaią, iż 10cioletni budżet zmnieyszony zostanie z 64 1/2 na 60 mill. a roczni będzie Stanom jeneralnym wyżey nad 17 mill. 7 H. proponowany.

Wczoray rano przeiechał tędy Posłaniec stanu Angielski z Wiednia do Londynu.

Podług doniesień z Batawii do 25 Maja, przybył tam Jenerał major Bischof. Woyna z kraiowcami trwała ciągle. Ostatni prowadzą urywkową woynę, rozbiegaią się na widok naszego woyska, i palą wsie, ieżeli to dalcko iest od nich ieszcze. Woysko zrobiło powszechne poruszenie dla otoczenia rokoszanów. Ostatni bywaią często stroną zaczepiaiącą, i tak dnia 1 Maja uderzyli pod do-

wództwem Ali Baszy Preirewo Kusumo na stanowisko nasze Prowopondo, ale musieli z utratą 30 ludzi w zabitych i ranionych cofnąć się. We 2 dni potem uderzyli na nasz obóz pod Supuran, gdzie do 200 ludzi w zabitych utracili. — Dnia 28 Kwietnia odwiedził Gubernatora de Kock Sułtan Surakartu. Uważaią to odwiedzenie iako rzecz nadzwyczayną w rocznikach Jawy. Podobał mu się bardzo taniec, i nawet podczas zabawy sam śpiewał, a orszak iego szedł za iego przykładem.

Od brzegów Menu d. 13 Października.

Dnia 4 b. m. Posłowie Ces. Rossyyski Xiążę Potemkin, Ces. Austryiacki Hr. Spiegel i Angielski Lord Erskine mieli u N. Króla Jmci Bawarskiego posłuchania.

Paziowie N. Króla Jmci Bawarskiego pod przewodnictwem swego Dozorcy Pułkownika Barona d' Amadieu i Professora Münz, w zwyczayney iesienney podróży, która tą razą rozciągać się ma do Londynu, przybyli do Frankfortu i oglądali osobliwości miasta.

Sądzą, iż na następnym Seymie Wielkiego Xięztwa Hesko-Darmstadzkiego będzie rzecz o ulepszeniu obywatelskiego stanu Żydów.

Na równinie Freyburgskiey zaczęła się jesień, ale tylko jesień z zamiłemi i niedoyrzałemi jagodami winnemi! — Zdaie się iż w Szampanii nie będą wcale tego roku zbierać wina, a ieśli co zbiorą, tedy nie opłaci się praca. Smutna dla lubowników wina Szampańskiego wiadomość, bo wino z lat dawnieyszych znacznie zdrożeie.

Missyonarze Henke, Salzbach, Holzwarth i Schmidt, którzy przez niejaki czas usposobiali się w Kopenhadze na missyie na brzeg Złoty w zachodniey Afryce, i podróż swoią przez Hollandyią i Anglią przedsięwzięli, przybyli w dobrem zdrowiu do Chrystyanburga na brzegu Złotym. Od Ussu aż do Chrystyanburga przysłał Missyonarz Hanke wraz z swoiemi współpracownikami dziennik podróży z Anglii aż do mieysca ich przeznaczenia, który zawiera wiele ciekawych wypadków.

DONIESIENIA.

W skutek Rezolucyi Trybunału Pierwszey Instancyi W. M. Krakowa i Jego Okręgu z dnia 29 Maia r. b. 1829 do Nro 1310 wyszłey na żądanie Sukcessorek niegdy Antoniego i Małgorzaty z Niewiadomskich Bodurkiewiczów Małżonków, to iest: Maryanny z Bodurkiewiczów Jerzmanowskiey, Józefa Jerzmanowskiego Małżonki, i Agneszki z Bodurkiewiczów z Józefem Rzepeckim sądownie rozwiedzioney, w kancelaryi podpisanego Notaryusza publicznego w Krakowie przy ulicy Grodzkiey pod L. 228/9 w terminie niżey wyrażonym, odbędzie się po spełzłych bezskutecznie dwóch poprzednich Licytacyiach sprzedaż w drodze Licytacyi ostateczna z zniżeniem Ceny szacunkowey Kamienicy do powszechney massy należącey, czyli Domu zaiednego w Krakowie przy ulicy S. Józefa pod L. 91 położonego odznaczaiącego się od innych nieruchomości tem, że niema żadnych ciężarów, to iest oprócz podatków zwykłych Skarbowych, nie iest obciążony summami ani Widerkauffami, ani prywatnemi.

Kamienica ta urzędownie w ilości 21,831 Złp. gr. 26 oznaczona.

Pierwsze wywołanie zaczynać się będzie od ceny zniżoney 12,000 Złp. którey dziesiąta część tytułem Vadii w czasie Licytacyi złożona bydź winna.

Termin do tey Licytacyi ostateczney wyznacza się na dzień 4ty Listopada r. b. godzinę 10tą ranną.

Dalsze warunki i tytuły własności tey nieruchomości, każdego czasu w Biórze podpisanego Notaryusza mogą bydź przeyrzane.

W Krakowie dnia 7 Października 1829 r.

Notaryusz Publiczny
Matakiewicz.

W dniu 27 Października 1828 r. o godzinie 10 ranney, w Krakowie gmachu Sukienniach, w drodze exekucyi Sądowey, odbędzie się powtórna Licytacyia, iako to: szaf, prass, komody, krzesełek, stolików, szkła, wazy, i czarki cynowych, &c. Chęć licytować maiących, zaopatrzonych w gotowiznę podpisany na czas i mieysce oznaczone zaprasza.

W Krakowie dnia 19 Października 1829 r.

Teodor Jaworski, Kom: Sąd.